

hosszabb kutatásra egyaránt alkalmas, a hosszas böngészés sem kerül plusz költségbe (szemben az online kereséssel, ahol – ráadásul – minden adatbázis sajátos keresési rendszerét is ismerni kell). Az egy keresésre eső költség minden igénybevétellel csökken, a könyvtárosok szívesen ajánlják használatát, és maguk is már minden, cégekre vonatkozó kérdés esetén (amelyet korábban nyomtatott források alapján válaszoltak meg) az igen gyors Datext CD-ROM-okat használják. A nagy gyakorlatú online-használók kombinációs készségét viszont gátolja a menüvezérlés, és az online rendszerek kétségtelen előnye az információk frissebsége. (A Datext havon-

ta újítja fel lemezeit.) Ennek ellensúlyozására a Datext előfizetőinek egy másik szoftvert is nyújt, amely azonos menüvezérléssel a Dow Jones News Retrieval online adatbázist teszi elérhetővé.

A CD-ROM nem az online adatbázisok helyettesítője, hanem egy merőben új információs médium, melynek minden előnye kiaknázható gondos felkészüléssel.

/FRIES, J.–BROWN, J.: Business Information on CD-ROM: the Datext service at Dartmouth College, New Hampshire. = Program, 21. köt. 1. sz. 1987. p. 1–12./

(Mohor Jenő)

Üzleti információs hálózat létrehozása Portugáliában

Portugália késői (1945 utáni) iparosodása miatt üzleti (gazdasági, ipari) információs rendszere is sokáig fejletlen volt. A 80-as évek második felében a *Centre for Technological Development and Organisation* (CEDINTEC = Műszaki Fejlesztési és Szervezési Központ) programot készített az üzleti információs rendszer kialakítására. Két *nemzeti* (Lisszabon és Oporto székhellyel) és négy *regionális* (nagyvárosokba helyezett) *központot* hoztak létre, két-két fősszel. Felszerelésük: személyi számítógép, modem, telefax, kisebb referenzkönyvtár, s létrehozták a két hazai és több külföldi adatbázishoz való online kapcsolatot is.

Sürgős feladat volt az *információs igények felmérése* és a *szakemberek kiképzése*. A hazai illetékes intézményeken kívül az oktatásban részt vettek a Sheffieldi Egyetem információtudományi tanszékének munkatársai is. 1987–88-ban, majd 1988–89-ben szervezték meg a speciális tematikájú tanfolyamokat. A hallgatók hosszabb online keresési gyakorlatot is végezhettek; több nagy információforgalmazó e célra ingyenes jelszót biztosított adatbázisaihoz. A hallgatók az oktatási program keretében

feltérképezték az ország vállalatait és azok különféle szervezeteit. Az így létrejött adattárban a kormányzati szervek, az egyetemi, a kutató- és kísérleti intézmények, az ipari és kereskedelmi társulások, a vezető szakemberek, a fontos projektek, az ipari beruházási lehetőségek szerepelnek. Jegyzékbe foglalták a műszaki, kereskedelmi kiadványokat és híradókat is.

A hat központ három évig állami támogatásban részesül, később szolgáltatásaik bevételéből önfenn tartóvá válnak. A tájékoztató rendszer élő kapcsolatban áll a felhasználókkal, szolgáltatásaikat az egyes központok saját bázisintézményük profiljától és igényeitől függően alakítják ki.

A kibontakozó tájékoztató rendszer – reményeik szerint – elősegíti az ország iparának fejlődését, a gazdasági élet kibontakozását.

/RAMALHO CORREIA, A. M.–BARRULAS, M. J.–EDMONDS, D.: Business information in Portugal – a developing network. = Business Information Review, 6. köt. 1. sz. p. 29–34./

(Gál Andorné)

A kelet-európai üzleti információ

„A kelet-európai üzleti információhoz való hozzáférés megteremtése valószínűleg a legnagyobb kihívás, amellyel a gazdasági kutatóknak szembe kell nézniük.” A nyugat-európai rendszerek egyesítésének problémái eltöpremlenek e mellett a feladat mellett, bár még az IMF-nek is nehézségei támadnak időnként az olyan alapadatok megszerzésében, mint amilyenek pl. a fizetési mérlegek.

A „kelet-európai helyzet” okai a központosított gazdasági szerkezetben, az eltúlzott titkossági előírásokban, a technikai fejletlenségben, a szegénységben és a piac hiányában, a változások lassúságában és

az ott honos nyelvek elszigeteltségében keresendők. E térségből az üzleti információt, a regionális és az országosat egyaránt, elsősorban nyugati kiadványokból (1. táblázat) és adatbázisokból (2. táblázat) lehet megszerezni. A keleti források alig használhatók, mert többnyire anyanyelven készülnek, megbízhatatlanok az adataik, rendszertelenek stb.

A kelet-európai gazdaság jelenleg a nagyon kockázatos területek közé tartozik, s a piacgazdaságra való

* Az eredeti cikk az egyes kelet-európai országokra vonatkozó keleti és nyugati kiadványokat is felsorolja. – A szerk.